

5 лютого. До Всесвітнього дня боротьби проти раку

Організація скринінгових програм щодо раку молочної залози: досвід Черкаського обласного онкодиспансеру.

«Як організувати онкологічну службу? Як навчити спеціалістів? Як мотивувати людей до проходження профілактичних оглядів? Це питання світові, і вони складні у вирішенні. Ми не можемо знищити рак, але люди не повинні помирати від цієї хвороби» - Галина Майструк, Національний представник Європейської коаліції проти раку в Україні EUROPA DONNA, Голова Правління Благодійного фонду «Здоров'я жінки та планування сім'ї», онкогінеколог, мамолог, лікар вищої категорії.

Проблема саме раку молочної залози є надзвичайно актуальною для України. **Сьогодні ця хвороба посідає перше місце в структурі онкозахворювань України.** Щороку в країні діагностується майже 16 тисяч нових випадків захворювання. **Щогодини рак молочної залози виявляють у двох жінок. Щогодини в Україні від цього захворювання помирає жінка.** Рак молочної залози не є суто жіночою проблемою (на 16 000 випадків – 172 чоловіки), хоча 99% усіх пацієнтів складають саме жінки. За світовою статистикою, щороку понад 1 млн. жінок захворює на рак молочної залози. Отже, що необхідно для того, аби організувати скринінгові програми щодо раку молочної залози в Україні? Відповідь: сучасне діагностичне обладнання, висококваліфіковані рентгенологи-мамологи, обізнаність самих жінок про можливості діагностики та лікування захворювання. Ще одна важлива складова - спільні зусилля медичних онкологічних закладів та місцевих органів влади, благодійних та громадських організацій, і не менше значення має підтримка соціально-відповідального бізнесу. Цей досвід має Черкащина.

«Якщо братися за справу разом, то нам буде що сказати про результат. На даний час в середньому вже 70% випадків раку молочної залози діагностується на I-II стадії», - Віктор Парамонов, Головний лікар Черкаського обласного клінічного онкодиспансеру, заслужений лікар України.

Саме про таку ефективну взаємодію йшлося у рамках заходів з нагоди Всесвітнього дня боротьби проти раку 4 лютого, на які до Черкаського обласного клінічного онкодиспансеру було запрошено представників всеукраїнських ЗМІ. На прес-конференції журналісти мали змогу поспілкуватися з організаторами програми «Разом проти раку грудей», керівництвом онкодиспансеру та представниками обласної державної адміністрації. Також представники ЗМІ ознайомилися з діяльністю діагностичного рентгенологічного відділення та роботою обладнання для діагностики раку молочної залози й, деякі з них (відповідно до рекомендованого віку), навіть, самі пройшли мамографію.

У рамках соціальної благодійної програми AVON «Разом проти раку грудей» до Черкаського обласного онкодиспансеру з 2005 по 2010 рік передано сучасне діагностичне обладнання загальною вартістю понад 2 млн. гривень: мобільний мамограф, стаціонарний мамограф та дигітайзер – перетворювач рентгенівських знімків у цифровий формат. Це обладнання - потужний інструмент у руках лікарів, зокрема цифрові технології. *«Робота з дигітайзером - це різниця у якості й точності діагностики в тисячі разів. Такі сучасні цифрові технології дозволяють робити діагностику раку грудей на ранніх стадіях на найвищому рівні. Завдяки долученню таких компаній як AVON, завдяки переданому нам обладнанню ми маємо ще більше можливостей рятувати життя жінок», - Антоніна Рябчун, завідувач відділення рентген-діагностики Черкаського обласного клінічного онкодиспансеру.*

Наявність сучасної техніки – лише перший крок, адже на її утримання та експлуатацію необхідні кошти. Наприклад, для забезпечення роботи мобільного мамографа і охоплення сільського населення області програмою діагностики, необхідні витрати на паливо, роботу спеціальних бригад медичного персоналу, реактиви для проявлення плівки, тощо*. І тут важливе розуміння проблеми з боку органів місцевої влади і фінансування з місцевого бюджету.

* Мобільний мамограф у кожному окремому районі має працювати 5-7 днів за один виїзд. За день обстеження може пройти 50 осіб. Процедура триває 10 хвилин. За 2009 р. мобільний мамограф у Черкаській області виїжджав 36 разів з березня по жовтень.

Важливо щоб і самі жінки знали, де і коли вони можуть пройти обстеження, зокрема рентген-діагностику молочних залоз. З якого віку вона необхідна і як часто проходити профілактичні огляди. Такою важливою інформацією охоче діляться громадські організації жінок, які з особистого життєвого досвіду знають, що таке рак грудей, і змогли подолати цю хворобу. Наприклад, у Чигиринському районі Черкащини таку місію у рамках проекту «Теплий контакт» виконує громадська організація «Я не сама!». Її волонтери інформують жінок про

можливість обстежитися, коли до районного центру приїжджає мобільний маммограф, надають підтримку хворим на рак молочної залози. Постійна робота з підвищення рівня обізнаності, розробка, виготовлення і розповсюдження друкованих матеріалів з інформацією про фактори ризику, тривожні ознаки, контактами національної гарячої телефонної лінії проводиться Благодійним Фондом «Здоров'я жінки і планування сім'ї та компанією AVON у рамках програми «Разом проти раку грудей». Адже, системний підхід до ранньої діагностики – шлях до успішного лікування та зниження смертності від раку грудей. *«З метою організації національної системи скринінгу в Україні вже 10 років діє соціальна благодійна програма AVON «Разом проти раку грудей». Це значні спільні зусилля і результати. Найголовніше, чим вони вимірюються – це врятовані життя».* – **Вікторія Харченко, координатор програми «Разом проти раку грудей» в Україні, менеджер із реклами, PR та комунікацій AVON Україна.**

Довідка: У рамках програми «Разом проти раку грудей» в КЗ «Черкаський обласний онкологічний диспансер» встановлено **стаціонарний маммограф** (введений в експлуатацію з квітня 2010 р., в грудні встановлено дигітайзер, і цей маммограф працює в режимі цифрового зображення). **За 2010 рік на стаціонарному маммографі обстежено 3994 жінки, виявлено рак молочної залози у 202 жінок (у кожної 20-ї). Виявлено передракові захворювання молочної залози у 1192 жінок (майже у кожної 3-ї жінки).**

За допомогою **мобільного маммографічного комплексу** (який **вийжджав до 16** районних центрів області) **за 2010 рік обстежено 3799 жінок, з них у 19 жінок виявлено рак молочної залози, підозра на РМЗ у 129 жінок, передракові захворювання у 701 жінки.** Рак молочної залози діагностовано **на I-II стадії у 69,2% випадків, III стадія – 19,2%, IV стадія – 10,1%.**

Про соціальну благодійну програму «Разом проти раку грудей» в Україні

Мета програми «Разом проти раку грудей» в Україні - підтримати впровадження в країні системи профілактичного обстеження жінок та сприяти ранній діагностиці захворювання на рак грудей, і як результат - це врятовані життя тисяч наших співвітчизниць.

Досягнення цієї цілі має три складових:

- доступність сучасного діагностичного обладнання у державних медичних закладах, де може пройти обстеження кожна жінка в Україні;
- кваліфіковані медичні спеціалісти, які мають знання та досвід, щоб виявити та лікувати хворобу на ранній стадії;
- обізнаність самої жінки, котра не чекаючи нагадувань та не шукаючи виправдань, кожний рік проходить профілактичне обстеження грудей.

Програма «Разом проти раку грудей» ініційована та впроваджується в Україні компанією AVON у тісному партнерстві з благодійним фондом «Здоров'я жінки та планування сім'ї». Сьогодні програма діє за трьома основними напрямками:

- залучення благодійних внесків і придбання для онкологічних лікарень України сучасного медичного діагностичного обладнання;
- методично-навчальний, адже сучасне обладнання, що передається потребує вдосконалення знань та навичок фахівців з діагностики раку молочної залози; тому починаючи з поточного року на благодійні кошти також проводиться навчання лікарів-рентгенологів роботі на обладнанні;
- і не менш важлива навчально-просвітницька діяльність, у рамках якої проводяться навчальні семінари, друкуються та розповсюджуються у медичних закладах та серед населення плакати, буклети та листівки, у яких у дохідливій популярній формі жінкам пояснюється необхідність профілактики та ранньої діагностики захворювання на рак молочної залози та навчають методикам самообстеження.

За 10 років роботи програми в Україні було зібрано близько 11 мільйонів гривень. Переважну частину цих коштів залучено завдяки Представникам компанії AVON, які є найпотужнішою рушійною силою програми.

На залучені внески:

- передається на благодійній основі сучасне медичне діагностичне обладнання, а саме з 2003 р. вже передано **8 стаціонарних маммографів, 2 сучасні унікальні мобільні маммографічні комплекси, УЗД-апарат експерт-класу, 4 спеціальні пристрої для отримання цифрових зображень при проведенні маммографії з комп'ютерною станцією для лікаря-маммолога, до 9 державних онкологічних диспансерів Запорізької, Миколаївської, Вінницької, Одеської, Черкаської, Дніпропетровської, Закарпатської областей, АР Крим та м. Києва. Щороку на цьому обладнанні обстежуються понад 20 000 жінок;**
- фінансується безкоштовна гаряча лінія з питань раку молочної залози 0-800-50-50-90;
- фінансується участь лікарів-рентгенологів з різних регіонів України у цільовому проекті «Школа сучасної маммографії».

Велика подяка усім ЗМІ,
які долучаються до висвітлення заходів до Всесвітнього дня боротьби проти раку
та ініціатив у рамках соціальної благодійної програми «Разом проти раку грудей»:

Телеканалу «1+1».

ВИДАННЯМ:

Газетам «Урядовий кур'єр», «Демократична Україна», «Газета по-українськи», «Газета по-київськи», «Селянська правда», «День», «Україна молода», «Блик», «Факты», «Хрещатик», «Сегодня», «Комсомольская правда в Украине», «Зеркало недели».

Журналам «Український тиждень», «Здоров'я України», «Обрати внимание!», «Країна», «Блик. Здоровье», «Профиль», «Твое здоровье».

Інтернет-порталам: lady.tochka.net, БАГНЕТ, «Комментарии», «Страна врачей», «Натали», IVONA.

Велика подяка постійним партнерам програми AVON «Разом проти раку грудей»:

РК «Радуга» - за розробку дизайну друкованих інформаційних матеріалів у рамках програми.

Європейській типографії в Україні UnivestPrint – за виготовлення друкованих інформаційних матеріалів.

**Щиро вдячні за Вашу активну соціальну позицію!
Разом ми зможемо захистити і вберегти жінок нашої країни!**